

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRE/A D'EDUCACIÓ
INFANTIL/PRIMÀRIA**

**ADAPTACIÓ DEL TEST DE
TORRANCE A LA LOCALITAT
D'ONDA**

**Nom de l'alumna: Maria Cuesta
Àlvaro**

**Nom del tutor de TFG: Marc Ribera
Giner.**

**Àrea de Coneixement: Didàctica de
les arts plàstiques.**

Curs acadèmic: 2018/2019

Índex

Continguts	Pàg.
Resum.....	1
1. Justificació de la temàtica triada.....	2-3
2. Introducció teòrica	
2.1 Marc històric.....	3-4
2.2 Beneficis de la creativitat.....	4-5
2.3 TTCT/ Test de Torrance.....	5-6
3. Plantejament de la hipòtesi, variacions i estat de la qüestió.....	6-7
4. Metodologia i desenvolupament de les tasques	
4.1 Tasques.....	8-9
4.2 Criteris d'avaluació del test.....	9-11
4.3 Fulla de puntuació final.....	12
5. Discussió.....	13
6. Webgrafia / Bibliografia.....	14

Resum:

Aquest TFG conté un resum històric sobre l'inici de l'avaluació de la creativitat amb diversos autors, una petita explicació del test de Torrance i la seua adaptació posterior, l'objectiu de la qual és proposar una activitat d'argila basada amb unes xicotetes modificacions : l'estructura de la prova de dues dimensions passarà a tres, les tasques a realitzar s'adequaran al material i, per últim, el tipus de material per a realitzar-lo serà l'argila. D'aquesta manera l'activitat no sols ens podria servir per avaluar la creativitat sinó també per treballar l'àrea d'escultura que s'esdevé en el currículum.

Paraules clau: TTCT, creativitat, tres dimensions, argila, primària, art, educació.

Abstract:

This "TFG" keeps a historical sumum of creativity begins furthermore explains a little bit the Torrance test and my own adapted activity. This task is based on the test but changing same aspects: the test will be based in a maneable material such as clay, the tasks will be developed diffrent as a consequence, this change will transform the test in a three dimensional one. For this reason this task could help us to evaluate creativity and deeply into the sculture.

Key words: TTCT, creativity, three dimensions, clay, primary, art education.

1. Justificació de la temàtica triada:

Col·loquialment en l'àmbit educatiu tot el món ha sentit parlar de que l'escola retalla la creativitat i forma ments poc desenvolupades en el pensament i acció creativa, és a dir, que intenta quadrificar tot el pensament creatiu en unes pautes marcades. Per aquest motiu, he decidit triar la creativitat com àmbit d'estudi centrant-me en una activitat del test del pensament creatiu de Torrance aplicada al context social de la meua localitat, Onda.

El Museu del Taulell Manolo Safont de la localitat d'Onda recull un gran nombre de peces ceràmiques de distintes èpoques fins l'actualitat. El taulell és un dels principals eixos que estructura l'activitat comercial d'aquesta comarca. Des de la meua perspectiva, és un edifici que recull artistes, història, art i l'esforç del sector del taulell. Aquest fet origina una motivació educativa no formal evident i que cal aprofitar.

Des del meu punt de vista hi ha nombrosos edificis lligats a l'àmbit cultural artístic que s'utilitzen en una sola direcció unilateral amb l'espectador. Un exemple són els museus o les galeries d'art que encara sent un espai de cultura i aprenentatge no realitzen una mobilitat per realitzar activitats artístiques amb l'entorn que els envolta. Tot i que avui en dia es realitzen algunes exposicions d'art on es poden tocar o inclús realitzar una obra a partir d'aquestes encara existeix eixa barrera entre la utilització d'aquestes obres i de l'espai que ocupen. Per aquest motiu, crec que fomentar activitats artístiques dintre d'espais educatius no formals és el nostre deure com a membres de la comunitat educativa.

En aquest context, he trobat interessant adaptar aquest test de Torrance ja que evalua la creativitat basant-se en el context d'aquell que el realitza. Per tant, trobe que és una bona manera de realitzar una activitat d'avaluació que enllace l'activitat ceràmica del museu (treball manipulatiu amb argila) amb l'habilitat manipulativa actual dels alumnes en qüestió. D'aquesta manera fusionarem la cultura amb les habilitats creatives.

Un altre dels motius pels quals he triat aquest test és degut a que tots els que he tingut l'oportunitat de revisar s'han realitzat en dues dimensions en un full deixant de banda el fet que nosaltres visualitzem el món en tres dimensions. Degut aquest raonament, m'atrau molt la idea de pensar que potser els resultats podrien variar depenent d'una pauta tan simple com afegir el volum al conjunt de pautes de creació.

A més, aquest test es basa en un element molt simple (línia) com a eina inicial per després elaborar un altre resultat (obra artística). Aquesta última part, és molt rellevant degut a que aquesta activitat del test es desenvoluparà emprant argila no sobre el

paper com el test proposa. El fet d'utilitzar l'argila com a material de realització d'aquesta activitat dintre del museu, significa treballar l'escultura com a objectiu curricular dintre d'un àmbit d'un taller d'argila, és a dir, utilitzant aquesta activitat podem no sols treballar una part del currículum d'educació primària dintre d'un museu sinó al mateix temps poder qualificar la capacitat de creació de cada individu.

Finalment, cal afegir que he centrat el meu treball d'investigació en arts plàstiques degut a que, des del meu punt de vista, és un camp que necessita més atenció i més valoració per part de la societat.

2.Introducció teòrica.

2.1 Marc històric

Si partim de la definició del diccionari sobre la creativitat, aquesta es defineix com capacitat de crear i qualitat de creatiu. Per tant, partim d'un punt de vista conceptual ja que esdevé una qualitat però, també físic, degut a que també es qualifica d'acció.

Per una banda, Raso i Santana (2019) afirmen que :

La creativitat, des de la seua òptica complexa i naturalesa polisèmica, ha sigut reconeguda tradicionalment per la societat com el resultat de la interacció entre la capacitat o aptitud de l'individu, el procés en què es troba immers i l'entorn de produir alguna idea o producte que es considera nou i al que roman lligat. (pàg.2)

Històricament i en l'àmbit científic no fou fins 1950 on la creativitat va formar part d'un gran moviment investigador. És a partir d'aquest moment on els experts intenten aprofundir en tres objectius principals: definir la creativitat, dissenyar algun instrument d'avaluació i finalment, construir eines per a millorar el seu desenvolupament. Prieto, Lopéz, Ferrandis i Bermejo (2003).

Existeixen des d'aleshores un gran nombre de ferramentes per avaluar la creativitat. Un dels primers en intentar resoldre les qüestions anteriors fou Galton, el qual el 1883 va publicar el seu treball *Inquiries into Human Faculty* on recull alguns procediments de mesura de la creativitat. Aquesta publicació junt algunes més d'aquesta temporalitat foren molt estudiades i revisades per Torrance i Guilford. Degut a aquest fet, l'últim s'adona de l'estreta relació entre intel·ligència i creativitat.

Getzels i Jackson en 1962 no s'adonen d'aquesta estreta relació i decideixen avaluar la creativitat i la intel·ligència com dos variables independents. Prieto, Lopéz, Ferrandis i Bermejo (2003) i, més tard, Wallack i Kogan (1965) se centren en els procediments per determinar i explorar el procés creatiu de l'alumne davant una serie de tasques a resoldre.

Seguidament, el 1997 Guilford publicà la seua teoria de l' Estructura de la Intel·ligència (S.O.I) que intenta valorar els tres components de la intel·ligència incloent així exercicis que determinen i avaluen el pensament divergent. Torrance, seguint la empremta de Guilford, va un pas més enllà i elabora el seu Tests of Creative Thinking (TTCT) en què determina una puntuació qualitativa i quantitativa segons quatre característiques concretes: originalitat, elaboració, fluïdesa i flexibilitat. Torrance parteix d'una definició completament diferent a la que esmenta el diccionari, entén la creativitat com un procés de plasticitat cognitiva on la persona s'adapta als canvis, és sensible als problemes i a les errades que comet. Per tant, defineix a la persona creativa com una persona més preparada front a la resolució de qualsevol tipus de conflicte, sap formular hipòtesi, dur-les a terme i, fins i tot, comunicar els resultats. Prieto, Lopéz, Ferrandis i Bermejo (2003).

En molts dels casos, aquestos tipus de test comprenien moltes solucions diferents, és a dir, les trajectòries evolutives en l'àmbit de la creativitat no estan del tot clares entre el gran nombre d'experts. Açò podria ser degut a que un gran nombre d'investigadors es basen en el pensament divergent deixant de banda el comportament evolutiu i crític. Prieto, Lopéz, Ferrandis i Bermejo (2003).

Finalment, la creativitat esdevé un àmbit de gran interès a desenvolupar pels futurs educadors i educadores degut a la gran preocupació social. Com afirmen Egan, Higuchi i Livingston (com citaren Raso i Santana, 2019) des de fa alguns anys ha vingut augmentant la preocupació social que manifesta si la creativitat pot, o no, ensenyar-se en les aules universitàries.

2.2 Beneficis de la creativitat

La relació entre creativitat i intel·ligència és plantejada per nombrosos investigadors ja que aquests mencionen a moltes persones que històricament demostraren tindre una gran capacitat intel·lectual i que també destacaren en l'àmbit creatiu. Jiménez, Artiles, Rodríguez i García (2017) afirmen:

La creativitat és una capacitat cognitiva igual que potser ho la intel·ligència o la memòria. En les últimes dècades nombroses investigacions han intentat establir l'existència d'una possible relació entre intel·ligència i creativitat. Els resultats han establert una correlació significativa entre intel·ligència i creativitat (Qureshi i Qureshi, 1990; i Sharma, 1990), mentre que altres no van obtenir relacions importants entre ambdós variables (Getzels i Jackson, 1962; Wallach i Kogan, 1965) . Hattie i Rogers (1986) proposen un model factorial basat en l'estimació única de les covariàncies i conclouen que la creativitat i la intel·ligència són dimensions separades. En la mateixa línia, les correlacions obtingudes en el nostre estudi entre creativitat i diferents rangs de CI són baixes i no són significatives, la qual cosa indica que ambdós constructes, intel·ligència i creativitat, no es relacionen. (pàg.16)

Per concloure, la creativitat només podrà estimular-se si hi ha un clima de confiança entre els nostres alumnes i les nostres alumnes. (com afirmà Guerrero, 2009), és a dir, com a futurs docents hem d'intentar que l'espai d'aprenentatge siga el promotor de les noves idees i on s'expressi llibertat.

2.3 TTCT / Test de Torrance

El TTCT o Test de Torrance és una prova que tracta d'avaluar el pensament creatiu realitzant dibuixos avaluant la seua originalitat, l'elaboració, la fluïdesa i la flexibilitat d'aquests. El desenvolupen tres tasques: dur a terme un dibuix, acabar un dibuix i compondre diferents realitzacions utilitzant línies paral·leles.

En la primera tasca, dur a terme un dibuix, es demana que el xiquet o xiqueta realitze un dibuix a partir d'una forma donada de paper, en color verd que té forma d'ou amb l'objectiu d'elaborar un objecte de forma inusual i donar una finalitat a alguna cosa que en un primer moment no tenia. En aquesta tasca s'avaluarà l'originalitat i l'elaboració. Un minut abans de que l'alumne acabe el dibuix, l'avaluador li recordarà que ha de tenir títol. En aquesta primera tasca s'avaluaran: l'originalitat i l'elaboració.

La segona tasca es basa en completar un dibuix: en aquest cas, una figura amb argila. A més, el realitzador haurà de posar títol a la seua obra. En aquesta activitat

s'avaluarà l'elaboració, l'originalitat i la manera de solucionar amb flexibilitat la tasca plantejada. S'avaluaran: l'originalitat, la fluïdesa, l'elaboració i la flexibilitat.

La tercera tasca on sols utilitzarem línies paral·leles, consisteix que el xiquet cree el major nombre de dibuixos utilitzant una trentena de línies paral·leles. En el nostre cas serà amb trenta línies paral·leles d'argila, traslladant el test a les tres dimensions. Aquesta última tasca ens permetrà valorar la magnitud del nivell d'associació a partir d'un estímul únic que rep l'alumne. S'avaluarà la seua capacitat d'elaborar, ser original i la seua fluïdesa al dur a terme la tasca.

Avaluarem al realitzador de la prova: l'originalitat, la fluïdesa, l'elaboració i la flexibilitat.

La puntuació de les tasques i exemples de cadascuna estan detallats als annexos corresponents.

3.Plantejament d'hipòtesi , variacions i estat de la qüestió:

El plantejament d'aquesta activitat podria suposar una variació dels resultats d'una manera positiva o simplement el fet de realitzar-lo en tres dimensions no variaria de cap forma l'obtenció dels resultats. Aquesta és una de les principals qüestions en les quals ens basarem al realitzar aquesta activitat.

Com afirma el jardí d'infants Mar i Cel en el seu projecte d'innovació educativa:

Una de les experiències més satisfactòries per als xiquets i les xiquetes és la creació de formes a partir d'una massa, argila o semblant, que els permeta modelar i modificar el seu volum inicial. El contacte directe amb la matèria dúctil produeix moltes reaccions internes en el xiquet: li permet descarregar-se emocionalment, propícia el desenvolupament de la seua coordinació apareença-motriu, ho relaciona amb el seu mig, però, sobretot, li permet expressar-se lliurement. La utilització de l'argila, per exemple, afavorix el treball espontani perquè les seues característiques mal·leables animen el xiquet a fer i desfer sense sentir-se limitat per una matèria definitiva. Serà la pràctica freqüent, no esporàdica, la qual cosa permetrà que els xiquets/xiquetes descobrisquen totes les possibilitats expressives del modelatge: modificar, transformar...sentir-se creador de formes úniques

i personals. El tacte deixa de ser l'única font de satisfacció i el joc es transforma també en goig i plaer visual. (pàg.2)

Per aquest motiu la primera mesura que he pres per a la nova realització del test és el canvi de material i l'avaluació dels paràmetres que aquest fet suposa. Tanmateix, la màxima puntuació, la temporalització i el número de tasques s'han mantingut invariables al test original.

La puntuació també és un ítem que he decidit canviar ja que els paràmetres originals del test són molt extensos i un poc complicats. Per aquest motiu he decidit que la puntuació màxima de les tres tasques ascendisca a trenta punts, els quals es repartirien de menor a major segons el nivell de dificultat de la tasca resultant: així, cinc punts per a la primera, deu punts per a la segona i quinze per a la tercera.

4. Metodologia i desenvolupament de les tasques.

Els ciutadans onders sempre han estat molt vinculats tant socialment com econòmicament al món de la ceràmica. És, per aquest motiu, que hem d' intentar plasmar en els xiquets d'avui en dia un poc de la nostra cultura mitjançant activitats no formals dintre d'espais com el Museu del Taulell Manolo Safont.

Concretament, al museu hi trobem antecedents d'una activitat basada en transformar un objecte en un altre tipus de creació amb argila, que s'anomena Memòria dels objectes. El Museu del Taulell Manolo Safont, (2016) afirma : "Un mateix objecte pot canviar el seu ús i descontextualitzar-se en funció de com s'utilitza i on estiga situat...., és a dir, els objectes són interpretables, podem dir que tenen i/o tenim memòries diferents d'ells segons els seus contextos" (pàg. 1).

Aquesta abstracció podria ser un precedent a l'activitat plantejada degut a que intenta crear amb material ceràmic una visió del propi individu sobre aquest objecte o, fins i tot, una alteració formant-ne una figura nova. Activitat molt semblant a la segona tasca del TTCT.

Encara que existeixen un gran nombre de tests, em centraré en el TTCT de Torrance amb alguna que altra modificació per avaluar les habilitats creatives d'un nombre concret d' alumnes de primària. Concretament, plantejaré aquesta activitat per a un grup de tercer de primària degut a que les seues habilitats motrius segons Piaget (com cita Sánchez 2013-14) afirma que en el període de les operacions concretes (7-12

anys) és on es pot observar un raonament i un simbolisme de les experiències concretes del període anterior. Per tant, crec que aquesta etapa és una bona manera de començar a avaluar la creativitat i la forma de raonament inicial dels xiquets.

L'activitat es basarà en el test de pensament creatiu de Torrance (expressió figurada) que com he anomenat anteriorment, avalua el nivell de creativitat basant-se en dibuixos valorant l'originalitat, la fluïdesa, la flexibilitat i la col·laboració de l'individu. En aquest cas, es basarà en la realització d'una escultura d'argila. La resta de paràmetres continuaran sent els originals: la fluïdesa es mesurarà pel nombre de respostes que done l'alumne o alumna, la flexibilitat pel valor de les seues respostes i l'originalitat per les respostes poc convencionals que construeixen la peça com són els detalls que li donen qualsevol tipus de bellesa o que milloren la producció de l'estructura.

4.1 Tasques

L'activitat es realitzarà al Museu del Taulell Manolo Safont i tindrà una durada de trenta minuts, el qual es dividirà en tres tasques:

TASCA 1: (10 minuts)

La primera tasca es realitzarà partint d'una bola d'argila en forma d'ou i es donarà la següent instrucció a l'alumnat: "Has de realitzar una figura partint d'aquesta forma d'argila. Després escriu-ne un títol per a ella". En un primer moment s'incitarà a que aquesta siga elaborada i els últims cinc minuts es recordarà que cal afegir el títol.

TASCA 2: (10 minuts)

En aquesta activitat es presentaran línees poligonals i corbes obertes d'argila i els alumnes hauran d'acabar la figura intentant crear una obra amb sentit per a ells. Aquesta serà la instrucció: "Acaba les formes que tens davant teu intentant crear un obra completa i amb sentit. Després posa-li un títol".

TASCA 3: (10 minuts)

“Has de realitzar el màxim nombre de figures amb línies horitzontals paral·leles. Recorda, sols tens deu minuts per a realitzar aquesta tasca. L'avaluador t'indicarà els últims minuts”

Cal comentar que l'avaluador en aquestes tres tasques ha de ser concís i rígid a l'hora de contestar preguntes o dubtes, degut a què en cap moment pot aportar idees pròpies ni desestimar la peça que s'està creant. A més, ha de conèixer molt bé el procediment de correcció de la prova i com s'utilitza la graella final de puntuació. Per tant, es necessitarà una persona formada en la matèria.

4.2 Criteris d'avaluació del test

La puntuació i els criteris que es presenten en aquest plantejament han sigut modificats amb correspondència amb l'adaptació del test.

Tasca 1 (5 punts màx.)

ORIGINALITAT: En l'annex I està exemplificat el quadre de tercer de primària per a poder avaluar aquest apartat de la tasca.

ELABORACIÓ: (2'5 puntuació màxima)

0'5 punts si afegeix color o línia i lletres a la figura final.

0'5 punts si afegeix ombres perceptibles.

0'5 punts per l'ornamentació.

0'5 punts si apareixen elements secundaris que són prescindibles per entendre el dibuix.

0'5 punts pel títol, sempre i quan no siga descriptiu.

Tasca 2: (10 punts màxim)

FLUÏDESA: En aquesta secció s'avaluarà el treball artístic immediat i la presentació final de l'element.(2'5 puntuació màxima). Se seguiran els requisits següents:

Si una obra no té títol però es pot veure qualsevol tipus de treball de tipus artístic se li assignarà un punt.

Un dibuix serà anul·lat quan la peça d'argila inicial no forme part de l'element final.

ORIGINALITAT: la taula d'avaluació està detallada en l'annex II. (2'5 puntuació màxima)

ELABORACIÓ: (2'5 puntuació màxima)

0'5 punts si afegeix color o línia i lletres a la figura final.

0'5 punts si afegeix ombres perceptibles.

0'5 punts per l'ornamentació.

0'5 punts pels elements secundaris que són prescindibles per entendre el dibuix.

0'5 punts pel títol, sempre i quan no siga descriptiu.

FLEXIBILITAT: (2'5 puntuació màxima)

La flexibilitat s'elabora a partir de les categories establertes en la taula de l'annex I.

Cada categoria equival a un punt.

Tasca 3: (15 punts màxim)

ORIGINALITAT: Avaluació establerta en la taula de l'annex III. (puntuació màxima 3'75)

FLUÏDESA: (puntuació màxima 3'75) s'avaluarà observant el procés d'invençió i el treball realitzat del xiquet i a més es tindrà en compte:

- Si el xiquet tardà més de 5 minuts en realitzar cap acció se li descomptarà 0'5 punts.
- El xiquet comença en el minut 1 a fer qualsevol moviment 0'5 punts extra.
- No es comptaran les figures d'argila repetides.
- No comptaran aquells dibuixos sense títol.

ELABORACIÓ: (puntuació máxima 3'75)

0'75 punts si afegeix color o línia i lletres a la figura final.

0'75 punts si afegeix ombres perceptibles.

0'75 punts per l'ornamentació.

0'75 punts pels elements secundaris que són prescindibles per entendre el dibuix.

0'75 punts pel títol, sempre i quan no siga descriptiu.

FLEXIBILITAT: (puntuació màxima 3'75) (Revisar annex II)

Bonificacions a les tasques dos i tres en originalitat:

S'obtindran bonificacions quan el dibuix combine dibuixos externs, unió de línies, o bé, quan continga una història.

En la tasca dos:

- Unió de dos peces d'argila: 3 punts.
- Unió de tres peces d'argila: 4 punts.
- Unió de quatre peces d'argila: 5 punts.
- Unió de cinc peces d'argila: 3 punts.

En la tasca 3:

- Unió de dos paral·leles d'argila: 1 punt.
- Unió de tres a cinc paral·leles d'argila : 2 punts
- Unió de sis a deu paral·leles d'argila: 3 punts.
- Unió d' onze a quinze paral·leles d'argila: 4 punts.
- Més de quinze : 5 punts.

4.3 Fulla de puntuació final.

Nom Alumne _____ CURS:

TASCA 1 COMPONEM UN DIBUIX AMB ARGILA

ORIGINALITAT	ELABORACIÓ

TASCA 2: ACABEM UNA FIGURA AMB ARGILA

ORIGINALITAT	FLUÏDESA	ELABORACIÓ	FLEXIBILITAT	PUNTS EXTRA	TOTAL

TASCA 3: FIGURA AMB LÍNIES PARAL.LELES

ORIGINALITAT	FLUÏDESA	ELABORACIÓ	FLEXIBILITAT	PUNTS EXTRA	TOTAL

TOTAL CREATIVITAT:

	ORIGINALITAT (c1)	FLUÏDESA (c2)	ELABORACIÓ (c3)	FLEXIBILITAT (c4)	TOTAL TASCA
TASCA 1					
TASCA 2					
TASCA 3					
TOTALS Per component					

SUMA TOTAL DE LES TRES TASQUES	SUMA TOTAL DE TOTS ELS COMPONENTS

5. Discussió

Primerament, cal que mencione algunes qüestions que m'han sorgit prèvies a l'hora d'adaptar aquest TTCT.

La primera i principal fou la localització física on es planteja l'activitat, ja que aquesta podria ser un factor que alteraria la puntuació final del test. Un altra qüestió referida a aquest test fou que la baremació és un poc complexa des del meu punt de vista, per tant, recomane que el realitzador del test siga algú que conega molt bé els paràmetres i l'avaluació.

Seguidament, el material i el temps de realització també suposaren un dubte inicial, però al desenvolupar el treball dintre d'un museu que treballa amb material ceràmic vaig tenir de seguida clar que seria l'argila. En quant al temps, el test pondera uns deu minuts per activitat, és a dir, trenta en total. Aquest m'ha paregut correcte i prou lògic per a totes les edats.

Tanmateix, per a que aquesta activitat pugui ser possible caldria disposar de la col·laboració de l'equip educatiu del Museu del Taulell Manolo Safont per acordar l'activitat i els recursos que es necessitarien per dur-la a terme. A més a més, aquesta activitat es podria complementar amb una visita guiada pel museu per conèixer la història de l'argila com a material de fabricació i vincular aquest fet a la fabricació del taulell, és a dir, fer un recorregut des del treball a mà alçada que es feia en les fàbriques fins a la introducció de les màquines com a reemplaçament. D'aquesta manera vincularíem l'educació formal de l'escola amb l'educació no formal del museu.

Per finalitzar, vull recalcar la importància que té la baremació i el plantejament d'activitats creatives en totes les àrees del currículum de primària ja que com he anomenat anteriorment, diversos autors hi veuen una relació amb la intel·ligència. Potser, tindríem que plantejar-nos aquesta qüestió com un paràmetre que cal tenir en compte a l'hora de realitzar cap activitat educativa.

6. Webgrafía i Bibliografía:

Guerrero.(2009).La importancia de la creatividad en el aula. *Temas para la educación*. (9),1-7.

Raso i D. Santana Aranda.(2019).Percepciones del Futuro Pedagogo sobre la Metodología de Enseñanza de la Creatividad. *REICE*, 17(1), 73-89.

Prieto, López, Ferrandis i Bermejo (2003). Adaptación a la prueba figurativa del test de pensamiento creativo de Torrance en una muestra de alumnos de los primeros niveles educativos. *Revista de investigación educativa*, 21(1), 201-213.

De Juan E. Jiménez González, Ceferino Artilés Hernández, Cristina Rodríguez Rodríguez i Eduardo García Miranda. (2007). Adaptación y baremación del test de pensamiento creativo de Torrance: expresión figurada. Educación Primaria y Secundaria. Canarias, España: Consejería de Educación, Cultura y Deportes del Gobierno de Canarias, Dirección General de Ordenación e Innovación Educativa.

Museu del Taulell Manolo Safont (Taller familiar,2016).Recuperat de:

http://www.museoazulejo.org/es/ficha_noticia.php?id=257

Jardín infantil Mar y Cielo (2013) Proyecto educativo: Las esculturas.(Proyecto educatiu).Jardín de infancia Mar y Cielo, Punta Arenas Chile. Recuperat de:

https://www.bienestarmarmada.cl/prontus_bienestar/site/artic/20130927/asocfile/20130927115027/proyecto_educativo_esculturas_kinder_2013.pdf

Mª Francisca, C. (2013-2014). La teoría del desarrollo cognitivo de Piaget aplicada en la clase de primaria (trabajo final de grado). Universitat de Valladolid, Segovia, España.

Annex 1

PUNTUACIÓ TASCA ORIGINALITAT : Tasca 1

60 punts és la puntuació màxima per a saber l'equivalència al total d'aquesta prova que són 2'5 punts, per tant, realitzaríem una regla de tres.

Una creu al centre		5
Un forat		5
Un baló		5
Camió		5
Una cara		1
Centre de flor		3
Cercle		5
Copa d'arbre		3
Cos	d'au, de persona, de peix...	3
Ou	D'ànec, de dinosaure...	0
Lluna		2
Nas		5
Nau espacial		5
Sol		4
Zona verda		4
Granota		5

Annex II

PUNTUACIÓ TASCA ORIGINALITAT : Tasca 2 i 3.

àbac 5	àngel 5
abella 5	antena parabòlica 5
abric 5	arbre 5
afilador 5	Arc de Sant Martí 5
agenda 5	arc 4
àguila 5	àbac 5
ala 5	cap 4
cotó 5	

Una creu al centre		5
Un forat		5
Un baló		5
Camió		5
Una cara		1

Centre de flor		3
Cercle		5
Copa d'arbre		3
Cos	d'au, de persona, de peix...	3
Ou	D'ànec, de dinosaure...	0
Lluna		2
Nas		5
Nau espacial		5
Sol		4
Zona verda		4
Granota		5

PUNTUACIÓ TASCA FLEXIBILITAT : Tasca 2

Camió		5
Una cara		1
Centre de flor		3
Cercle		5
Copa d'arbre		3
Cos	d'au, de persona, de peix...	3

Ou	D'ànec, de dinosaure...	0
Lluna		2
Nas		5
Nau espacial		5
Sol		4
Zona verda		4
Granota		5

Una creu al centre		5
Un forat		5
Un baló		5
Camió		5
Una cara		1
Centre de flor		3
Cercle		5
Copa d'arbre		3
Cos	d'au, de persona, de peix...	3
Ou	D'ànec, de dinosaure...	0
Lluna		2

Nas		5
Nau espacial		5
Sol		4
Zona verda		4
Granota		5

Annex III

PUNTUACIÓ TASCA ORIGINALITAT: Tasca 3

A

àbac 5	àngel 5
abella 5	antena parabòlica 5
abric 5	Arbre 5
afilador 5	Arc de Sant Martí 5
agenda 5	
àguila 5	
ala 5	
cotó 5	

B /C/ D

bota 4	cara/cap (d'ocell, ànec, persona de perfil, gos, pollet, bruixa de perfil, home, xiqueta de perfil)
--------	---

caixonera 5	calcetí 5
caldera 5	calendari 5
carrer 5	xumet/ "chupa chups" 3
Cotxe, cotxe volador (1)	claus 2
cavall 5	Casa 0

E/F/G/H/I/J / L/M /N

estrela 5	lluna 5
fantasma 4	màscara 5
flor 5	Dona o "dama" 5
foca 5	nas o bec 5
gerro 5	nau espacial 5
girafa 5	xiquet 5
fanal 5	número ú 5
lletra xinesa 5	número quatre 5

O/P/Q/R

ocell 5	"pájaro loco" 5
colom 5	pi 3
gos 5	plàtan 5
pingüí 4	pollet 5

rei 5	
seta 5	
jersei 5	
tetera 5	